IRES

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU EVALUARE ȘI STRATEGIE

EVALUAREA ATITUDINILOR, VALORILOR ȘI OBICEIURILOR ROMÂNILOR ÎN ARIA FINANCIARĂ

Noiembrie 2021

KRUK

METODOLOGIE

METODOLOGIE

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU EVALUARE ȘI STRATEGIE

Volumul eșantionului:	616 respondenți cu vârste cuprinse între 18 și 65 de ani, din cadrul populației generale
Tipul eșantionului:	Simplu, aleatoriu
Reprezentativitate:	Eroare maximă tolerată eșantion populație generală: ±4%
Metoda:	CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing)
Perioadă de desfășurare:	01-05 noiembrie 2021

EXECUTIVE SUMMARY

CONTEXT & ÎNCREDERE

- Persoanele intervievate raportează cele mai ridicate niveluri de satisfacție în legătură cu locuința, precum și cu locul de muncă; mai puțin de jumătate dintre intervievați sunt mulțumiți de felul în care trăiesc. Sunt nemulțumiți de banii pe care îi au 4 din 10 participanți la studiu. Nivelul de satisfacție cu privire la nivelul de trai în general, precum și cu privire la bani tinde să scadă odată cu vârsta, respectiv să fie mai ridicat în rândul respondenților din mediul urban. De asemenea, bărbații sunt mulțumiți de banii pe care îi au în pondere ușor mai ridicată decât femeile.

- 17% dintre respondenți au multă sau foarte multă încredere în companiile care se ocupă cu recuperarea datoriilor. Tinerii între 18 și 35 de ani raportează un nivel de încredere ușor mai ridicat când vine vorba despre astfel de companii.

- **27% dintre respondenți apreciază că veniturile gospodăriei le ajung doar pentru strictul necesar**, 38% că veniturile le ajung pentru un trai decent, fără a putea cumpăra lucruri mai scumpe și doar 17% spun că își permit cumpărarea unor lucruri mai scumpe, dar cu restrângeri în alte domenii. O proporție foarte redusă a respondenților (5%) declară că își permit să cumpere tot ceea ce își doresc. Cu cât înaintează în vârstă, cu atât respondenții evaluează în termeni mai nefavorabili suficiența veniturilor din gospodărie.

PLANIFICAREA BUGETULUI

- 46% dintre respondenți declară că își planifică bugetul lună de lună, 24% fac acest lucru mai rar, iar 29% nu fac asta niciodată.

- Categoriile de cheltuieli considerate prioritare de o majoritate covârșitoare a respondenților (peste 90%) sunt, așa cum este de așteptat, plata utilităților și serviciilor de bază, cumpărăturile uzuale pentru gospodărie, precum și cheltuielile aferente sănătății. Plata creditelor este considerată prioritară (84%) în majoritatea gospodăriilor unde este cazul de astfel de cheltuieli, educația și cheltuielile de transport sunt considerate prioritare în 7 din 10 gospodării. În clasamentul priorităților urmează economiile, indiferent de formă, pentru 56% dintre respondenți, apoi plata abonamentelor la diverse servicii – 54%, îmbrăcămintea sau încălțămintea – 53%. În proporții mai reduse sunt considerate prioritare alte cheltuieli, pe ultimul loc fiind cele pentru divertisment.

- Când vine vorba despre cheltuielile pe care nu le amână niciodată, respondenții pun pe primul loc utilitățile și serviciile de bază – 55%, urmat de plata creditelor - 18% și a cheltuielilor pentru sănătate – 18%.

PLANIFICAREA BUGETULUI

- În 47% dintre gospodăriile investigate se fac economii într-o lună obișnuită, valoarea medie a acestora fiind de 960 lei.

- Preferințele pentru variante de economisire alese de respondenți, dacă ar dispune de o sumă mare de bani pe care ar dori să o economisească, sunt diverse; de la aproximativ o treime, care i-ar depune la bancă, la proporții mai reduse care ar prefera să îi investească într-o afacere, să îi țină „la saltea”, să îi investească în imobiliare, la bursă sau alte variante. 12% dintre respondenți declară spontan că nu ar dori să economisească acea sumă, dacă ar dispune de ea.

- Cei mai mulți dintre intervievați declară că li se întâmplă să nu plătească la timp rate, facturi sau datorii pe care le au la cunoscuți, însă aproximativ 39% declară că au dificultăți în plata facturilor sau serviciilor pe bază de abonament cel puțin o dată pe an.

- 47% dintre respondenți raportează că în prezent au o datorie de achitat, fie că este vorba despre rate, facturi neplătite sau împrumuturi din diverse alte surse. În ponderi ușor mai ridicate raportează datorii persoanele de vârste medii (36-55 ani), precum și cele care locuiesc în mediul urban și în sudul țării.

FACTORI MOTIVATORI ȘI EMOȚII CU PRIVIRE LA DATORII

- **Teama de a nu plăti penalități, precum și cea de stigmă socială** sunt cei mai frecvent menționați **factori motivatori pentru achitarea datoriilor la timp.**

- Principalele **alternative utilizate pentru achitarea datoriilor**, atunci când apar restanțe, sunt **reducerea cheltuielilor și împrumuturile de la familie sau prieteni**, precum și apelarea la economii.

- Respondenții văd în întreruperea serviciilor contractate, precum și în executarea silită a unor bunuri cele mai importante consecințe ale întârzierilor plății unor datorii.

- **Emoțiile asociate** cu neplata datoriilor la timp de cele mai ridicate proporții ale respondenților sunt **stresul** (42%), **rușinea** (23%), **supărarea** (16%), **tristețea** (8%), **teama** (8%). Acestora li se adaugă sentimente de nesiguranță, furie, vină, precum și alte emoții cu încărcătură negative.

- Serviciul de plată recurentă este utilizat de aproximativ 4 din 10 respondenți. Bărbații, tinerii între 18 și 35 de ani, precum și persoanele care locuiesc în mediul urban utilizează acest serviciu în ponderi ușor mai ridicate.

PROIECȚIA DATORNICILOR

- O treime dintre respondenți consideră că persoanele care cheltuiesc mai mult decât produc ajung cel mai des în situația de a avea datorii.

- Mai bine de jumătate dintre intervievați consideră că oamenii ar trebui să își plătească datoriile pentru că așa este cinstit și moral, în timp ce aproximativ câte un sfert spun că alte motive sunt faptul că reprezintă o obligație legală, pentru liniște și reducerea stresului, precum și pentru evitarea pierderii bunurilor sau popririi veniturilor sau ajungerii în instanță.

- **Mai bine de 7 din 10 respondenți își exprimă acordul total sau parțial cu ideea că**, în general, **persoanele care nu își plătesc la timp datoriile nu sunt de încredere**, în timp ce peste jumătate – 57% sunt de acord cu afirmația conform căreia doar persoanele iresponsabile ajung să aibă datorii. În același timp, însă, aproximativ trei sferturi dintre ei (74%) sunt de acord și cu ideea conform căreia fără a-ți face datorii este imposibil să faci investiții semnificative pentru familie.

- **4 din 10 respondenți** declară că au avut un credit bancar sau împrumut de la un IFN până în prezent, cu proporții mai reduse în rândul tinerilor sub 36 de ani, a persoanelor din mediul rural și din Moldova. 8% intenționează în următoarele 12 luni să ia un credit, un card cu descoperire sau alt tip de împrumut.

PREZENTAREA REZULTATELOR

STRUCTURA EȘANTIONULUI

STRUCTURA EȘANTIONULUI

Vârstă

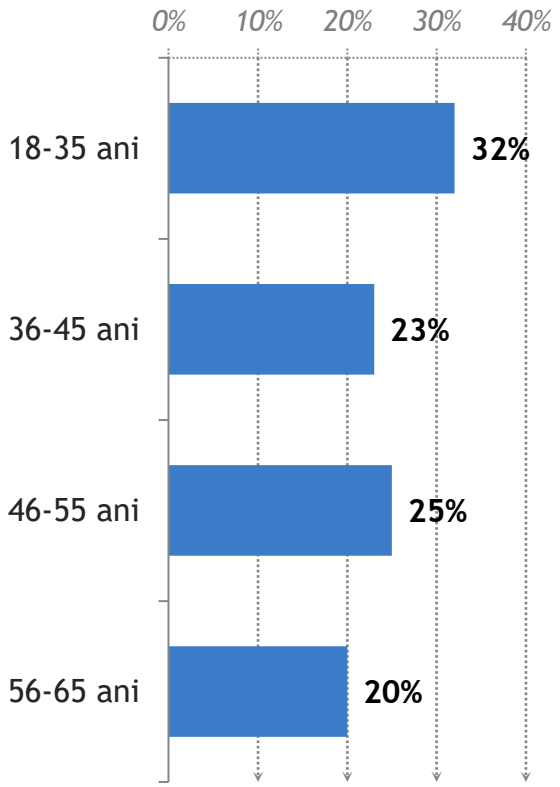

Gen

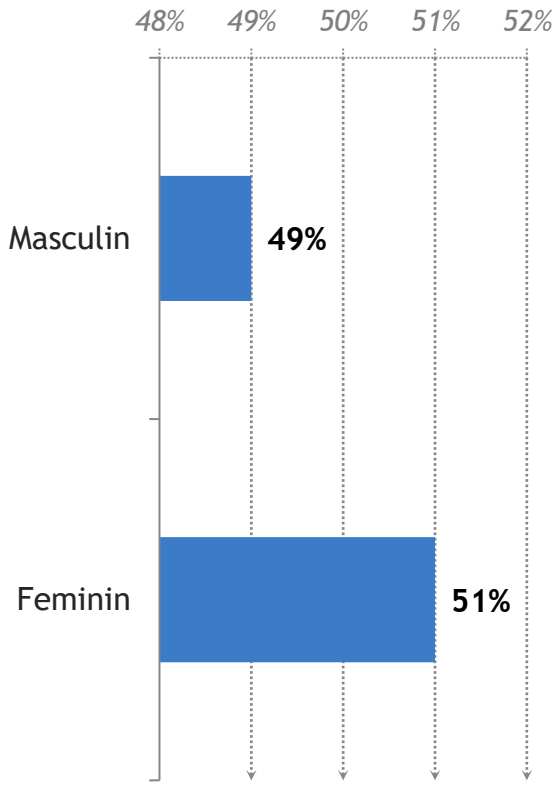

Educație

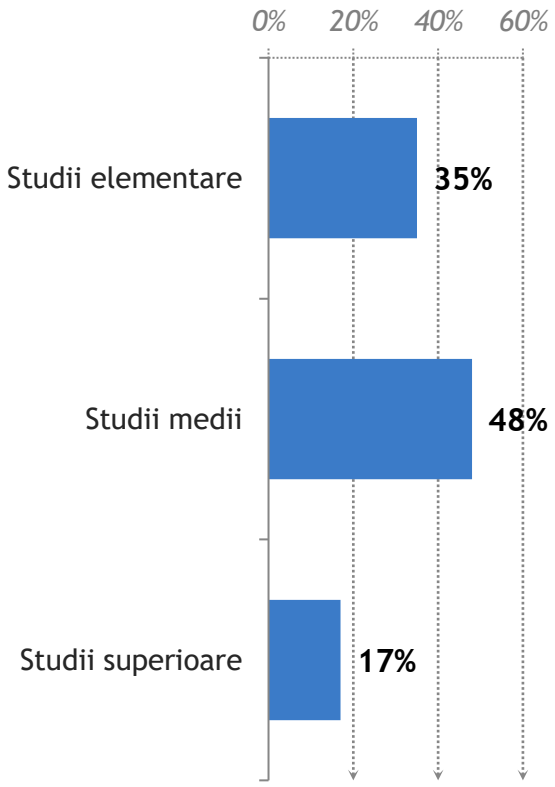

STRUCTURA EȘANTIONULUI

Număr membri gospodărie

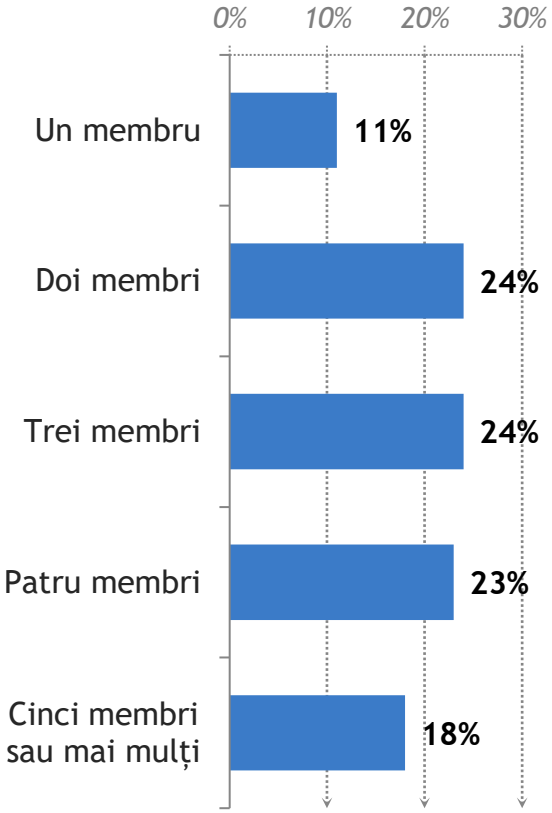

Prezență minori în gospodărie

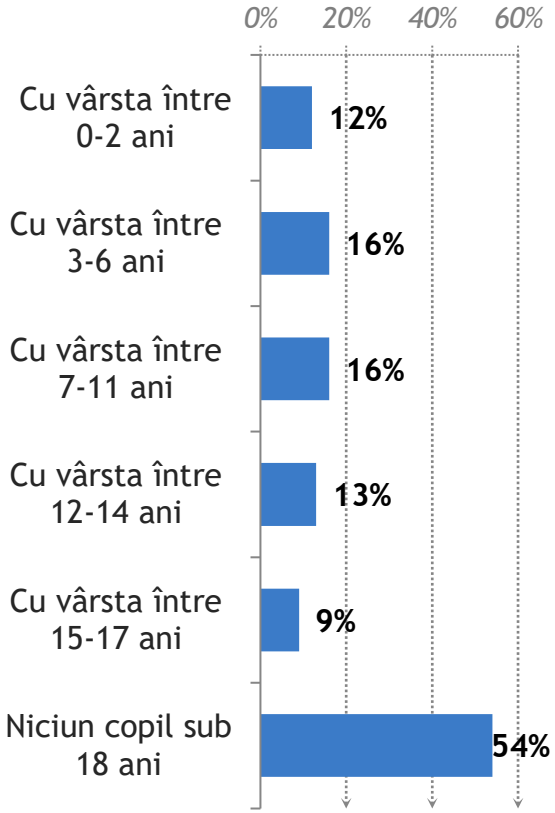

Veniturile gospodăriei

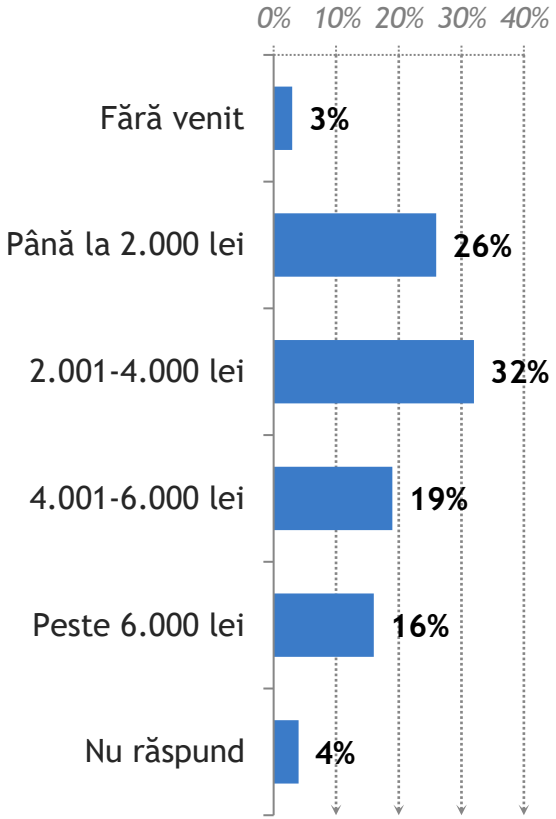

Venit mediu/ membru gospodărie: **1415 lei**

STRUCTURA EȘANTIONULUI

Mediu de rezidență

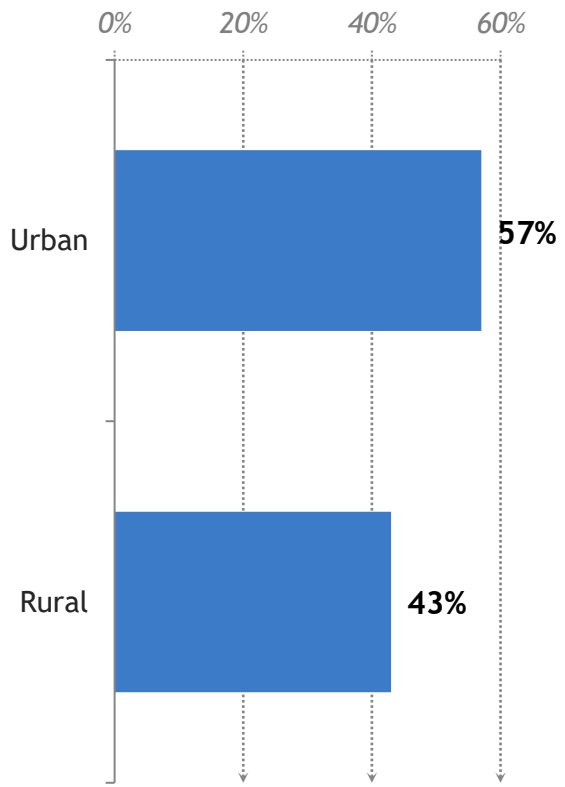

Regiune

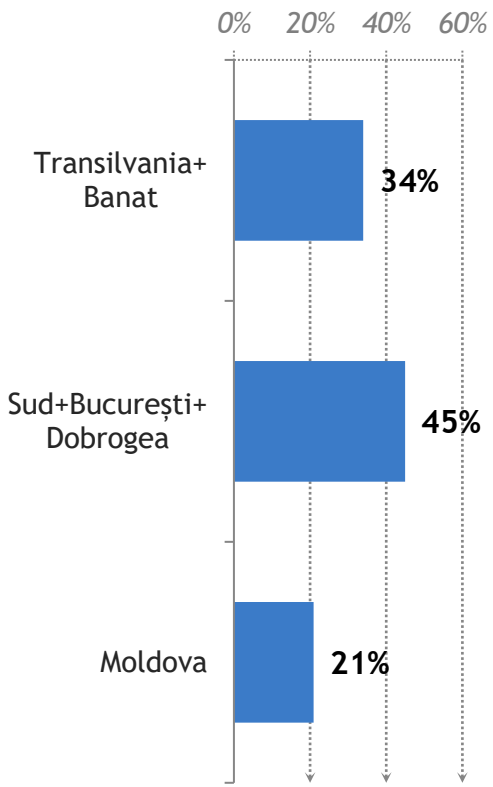

Proprietate locuință

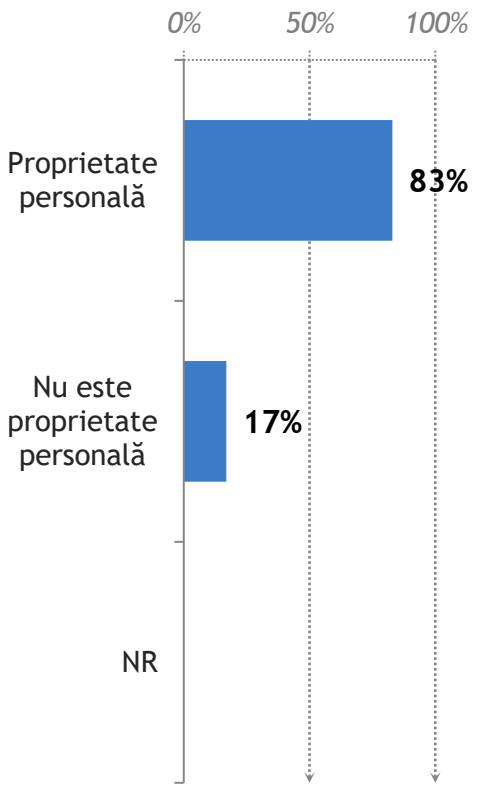

CONTEXT & ÎNCREDERE

Cât de mulțumit/-ă sunteți dumneavoastră, în acest moment, de…?

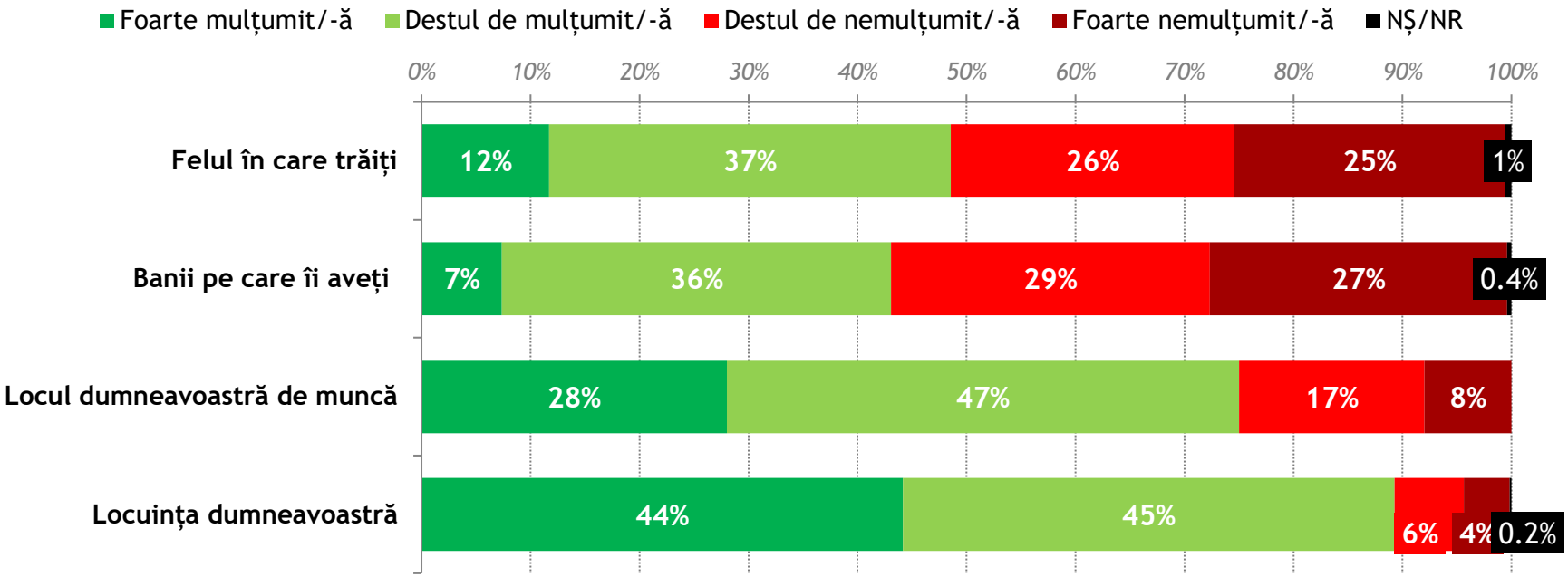

La ora actuală, câtă încredere aveți în...?

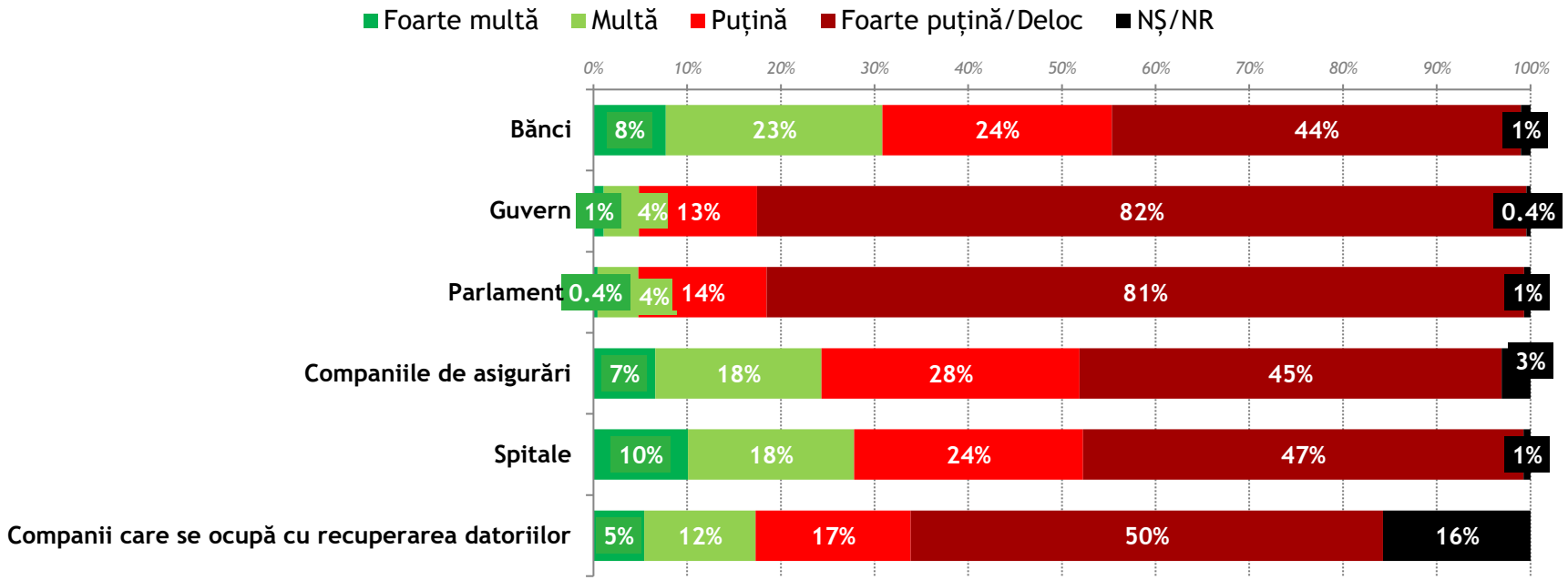

Cum apreciați veniturile gospodăriei dumneavoastră?

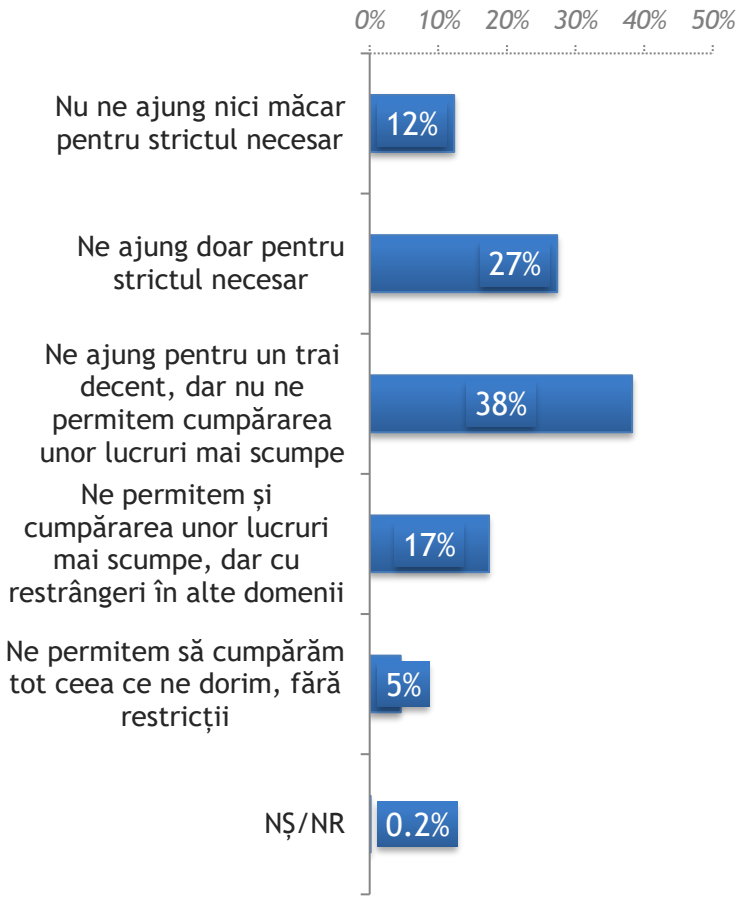

PLANIFICAREA BUGETULUI

Vă rog să-mi spuneți dacă obișnuiți să vă planificați în fiecare lună bugetul (venituri, cheltuieli)?

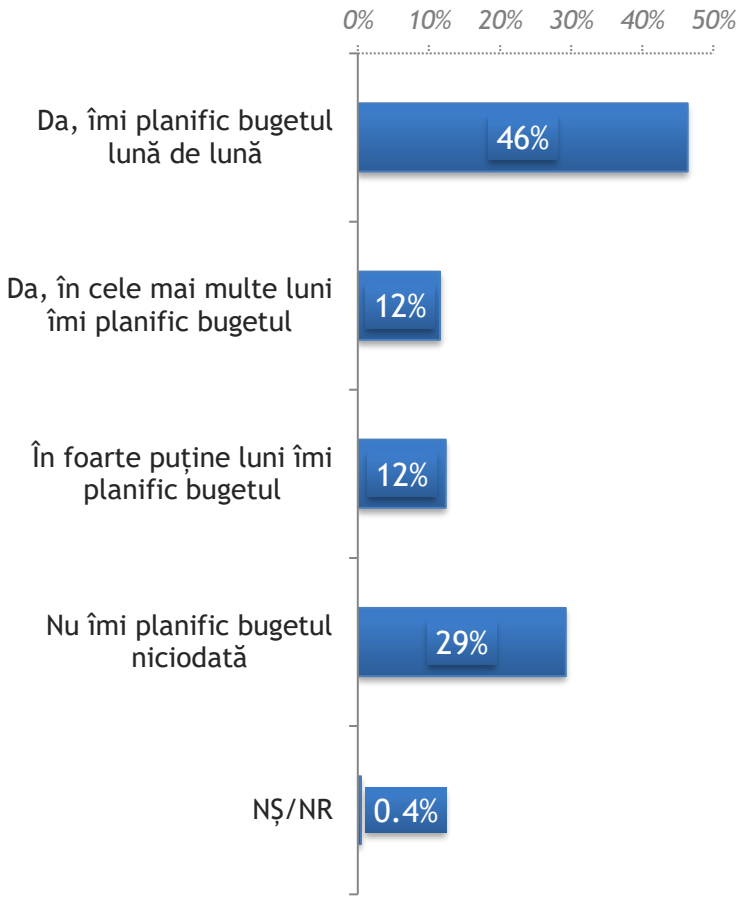

Dacă vă gândiți la întregul buget de care dispuneți într-o lună, vă rog să îmi spuneți, despre fiecare categorie de cheltuieli, dacă sunt sau nu prioritare pentru dumneavoastră.

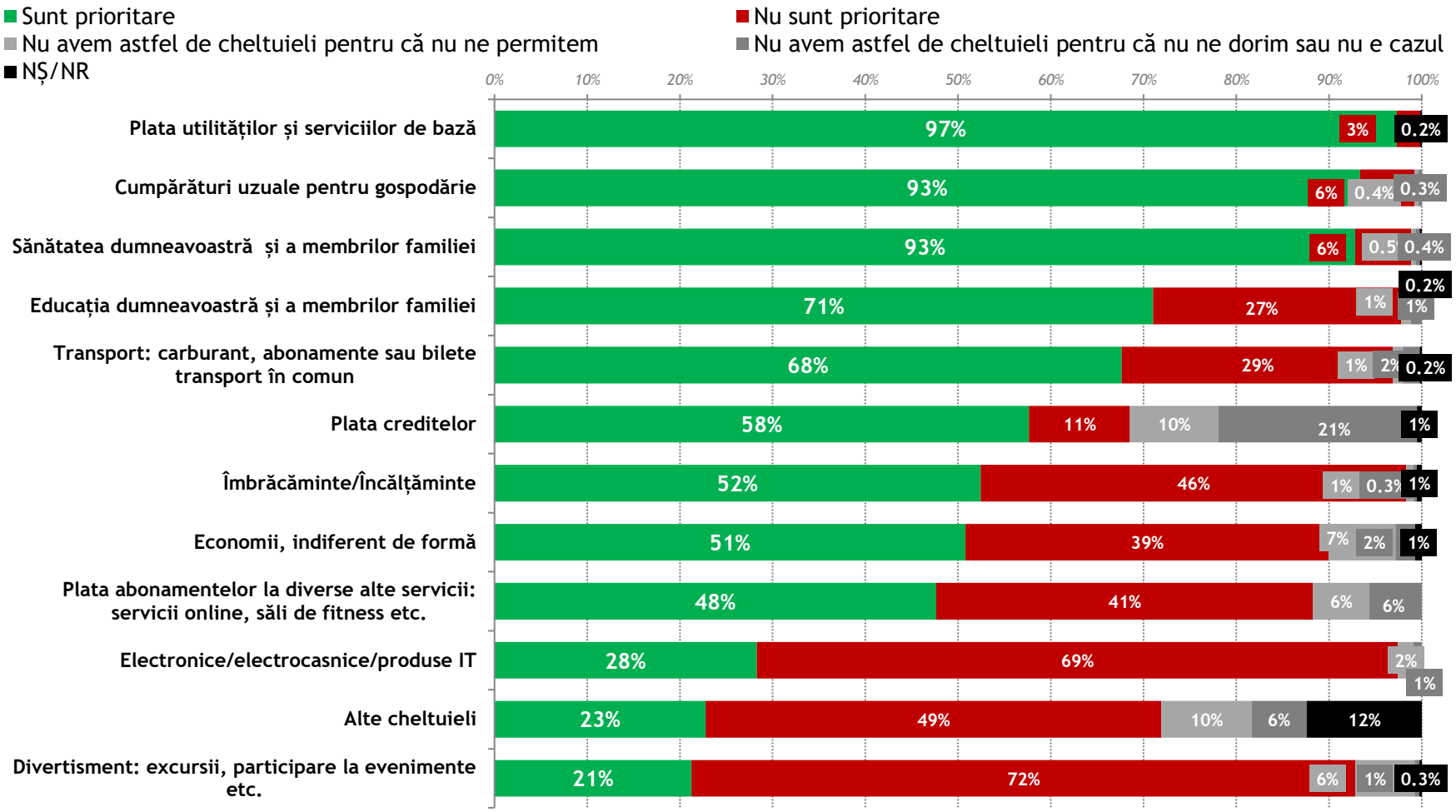

Dacă vă gândiți la întregul buget de care dispuneți într-o lună, vă rog să îmi spuneți, despre fiecare categorie de cheltuieli, dacă sunt sau nu prioritare pentru dumneavoastră.

Selecție respondenți care au astfel de cheltuieli/ dau un răspuns

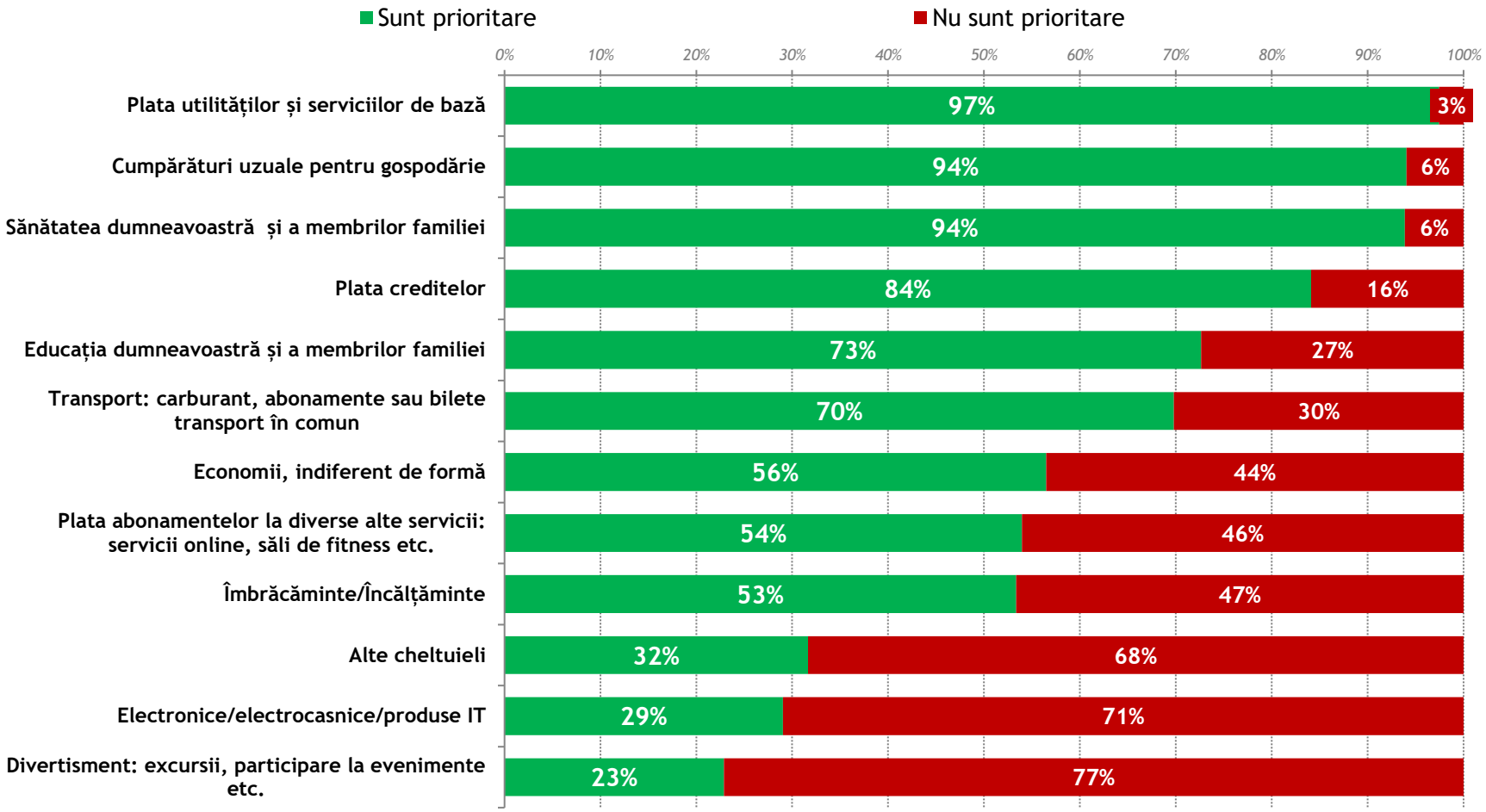

Din următoarea listă, care este prima plată pe care o faceți fără să o amânați niciodată?

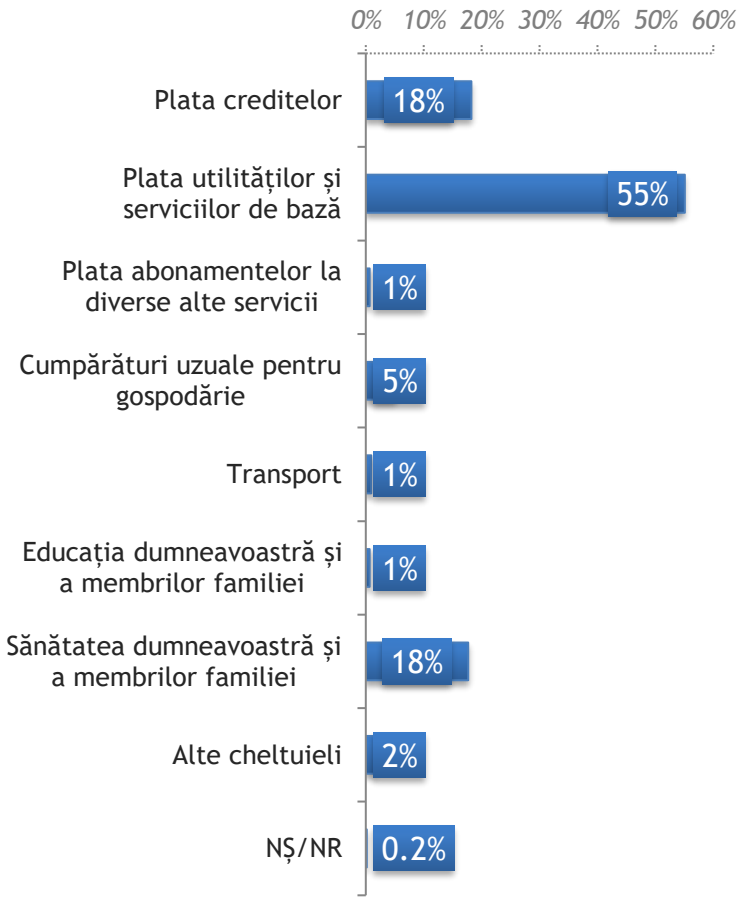

În gospodăria dumneavoastră, într-o lună obișnuită, se fac economii?

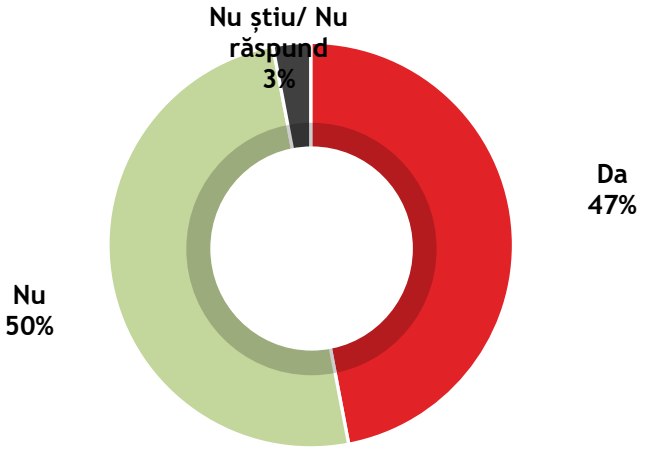

Care este suma aproximativă a economiilor dintr-o lună obișnuită?

Medie: 960 RON

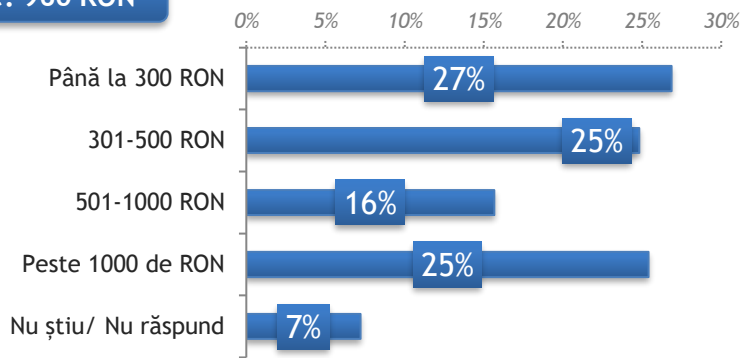

Dacă ați dispune de o sumă mare de bani și ați dori să-i economisiți, ce variante ați alege?
Întrebare cu răspuns multiplu, spontan

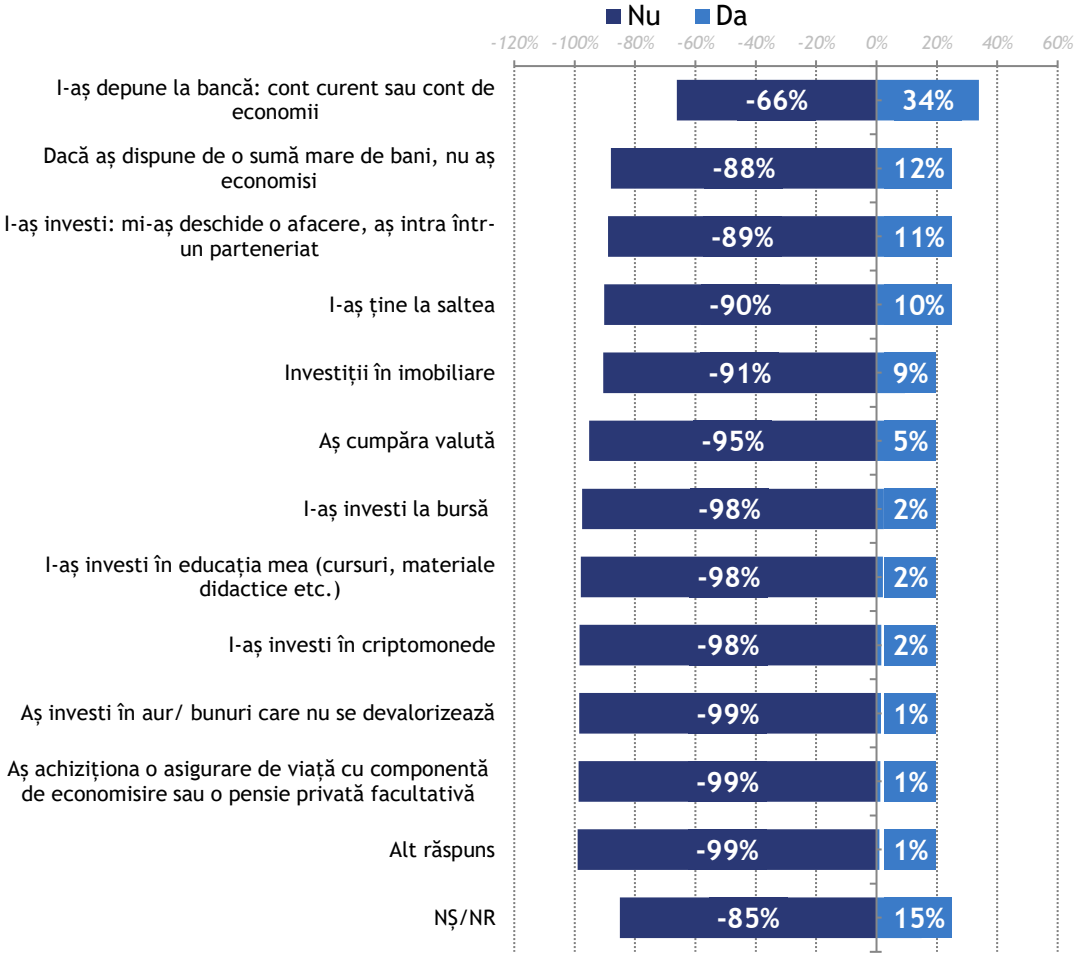

Cât de des vi se întâmplă să nu plătiți la timp...

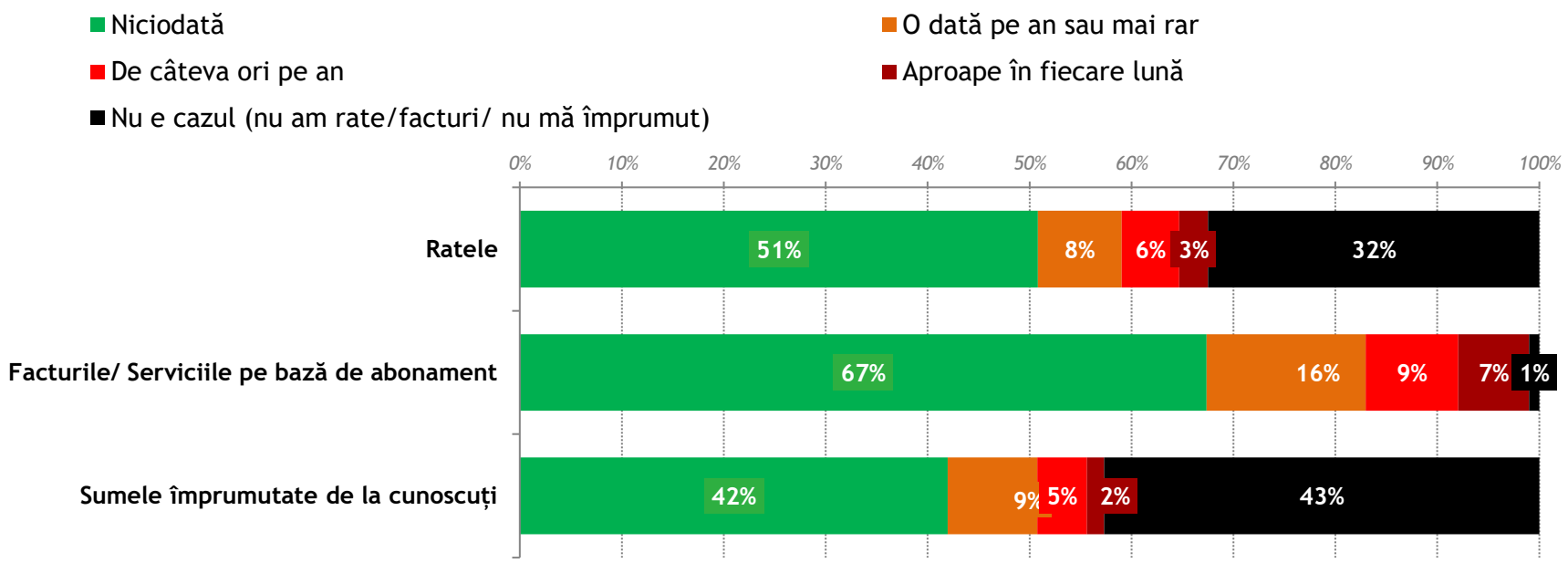

Respondenți care declară că li se întâmplă să nu plătească la timp rate, facturi sau sume împrumutate din total subeșantioane

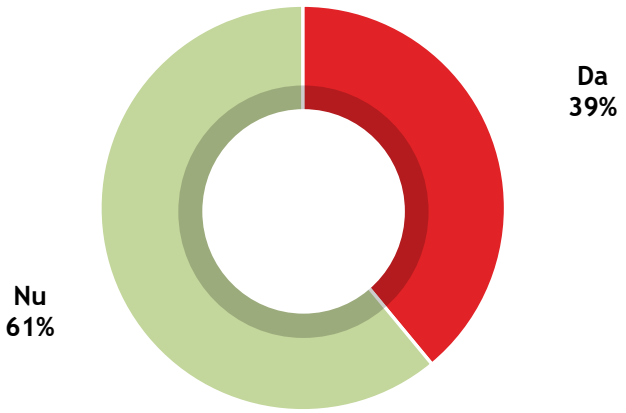

Cât timp obișnuiți să întârziați cu plata...?

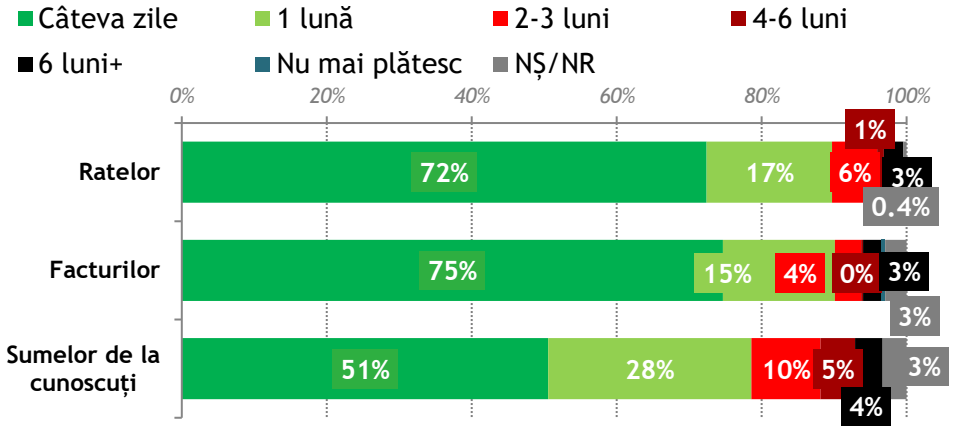

Dumneavoastră aveți vreo datorie de achitat, în momentul de față, fie că este vorba despre o rată, factură neplătită sau un împrumut de la persoane cunoscute?

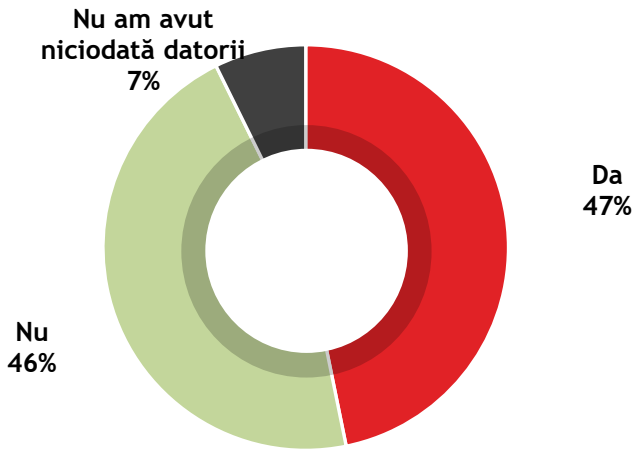

Discutați cu prietenii dumneavoastră despre datoriile pe care le aveți?

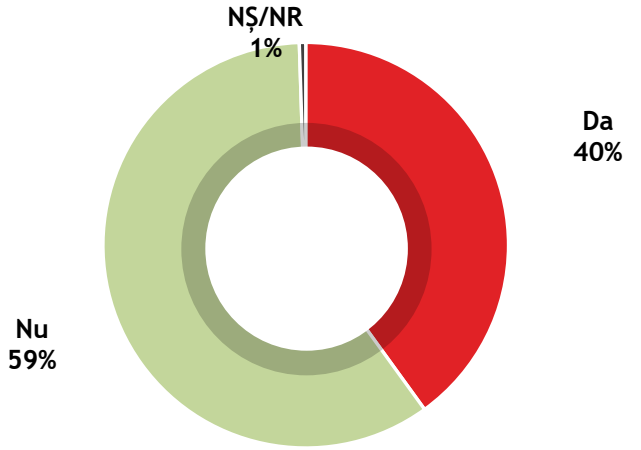

De obicei, ce vă motivează, în primul rând, să achitați datoriile la timp și să nu aveți restanțe la plată?

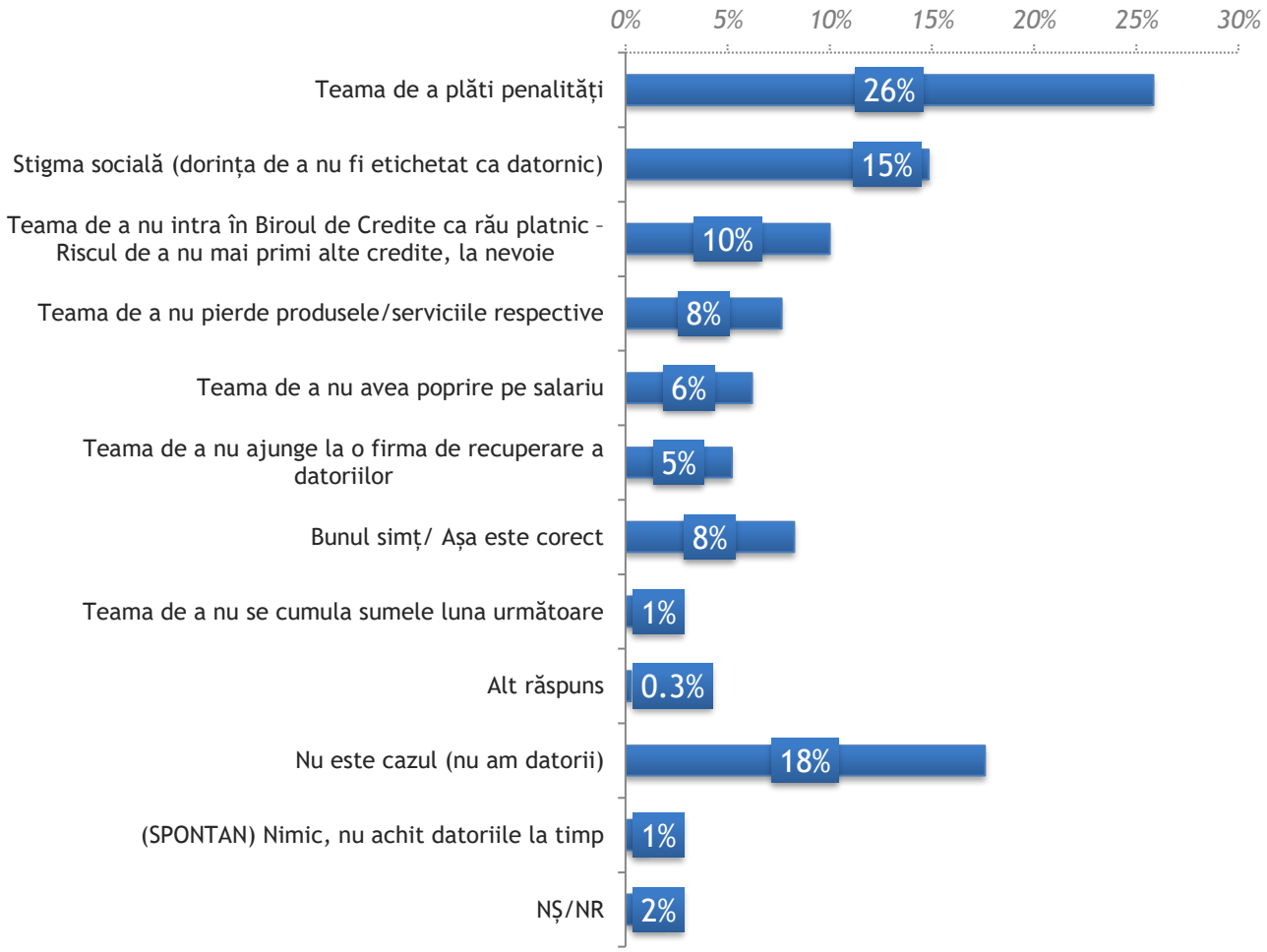

Ce alternativă pentru achitarea datoriilor utilizați, atunci când aveți restanțe, în cele mai multe cazuri?

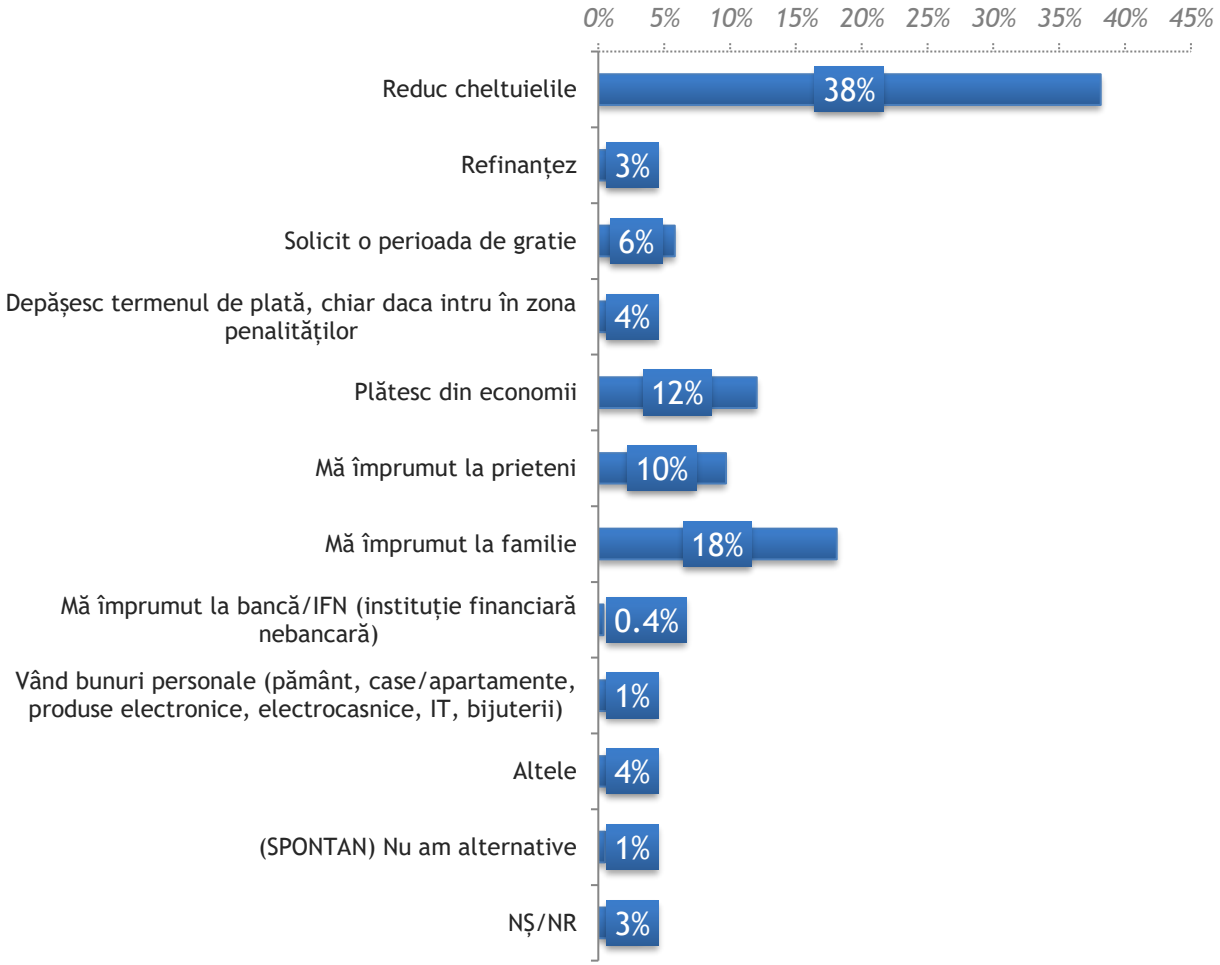

Pentru dumneavoastră, personal, care ar fi consecința cea mai importantă a întârzierii plății unei datorii?

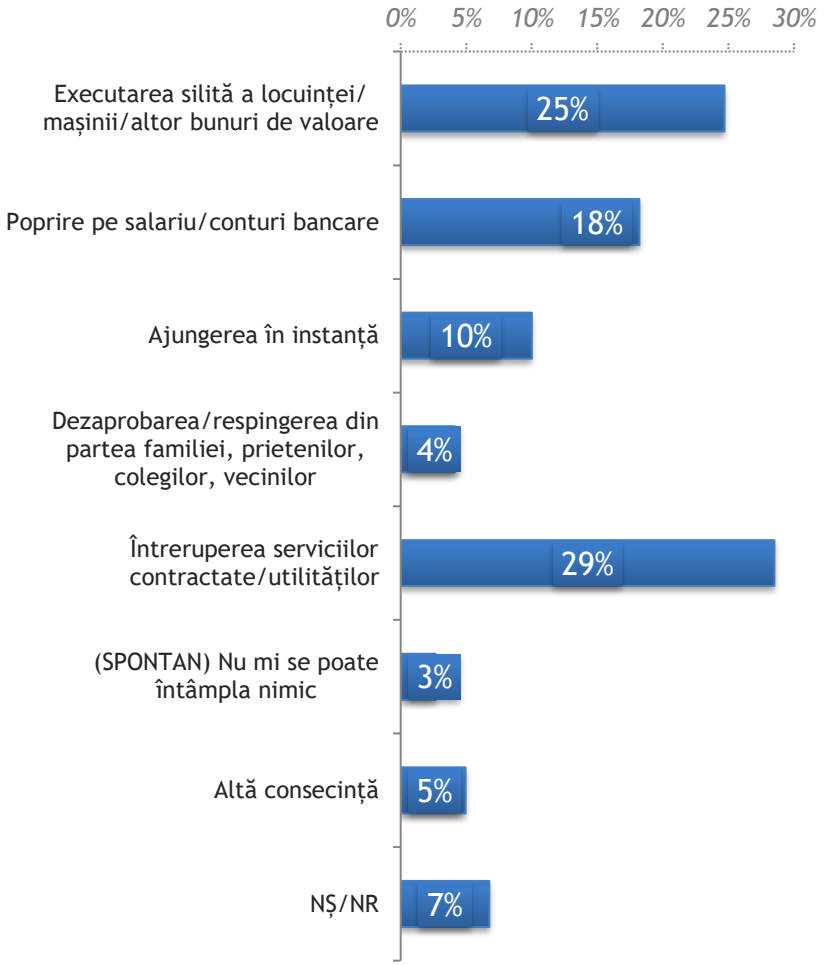

Ce sentimente vă încearcă atunci când NU reușiți să vă achitați datoriile la timp și apar întârzieri?

Întrebare cu răspuns multiplu, maxim 2 opțiuni

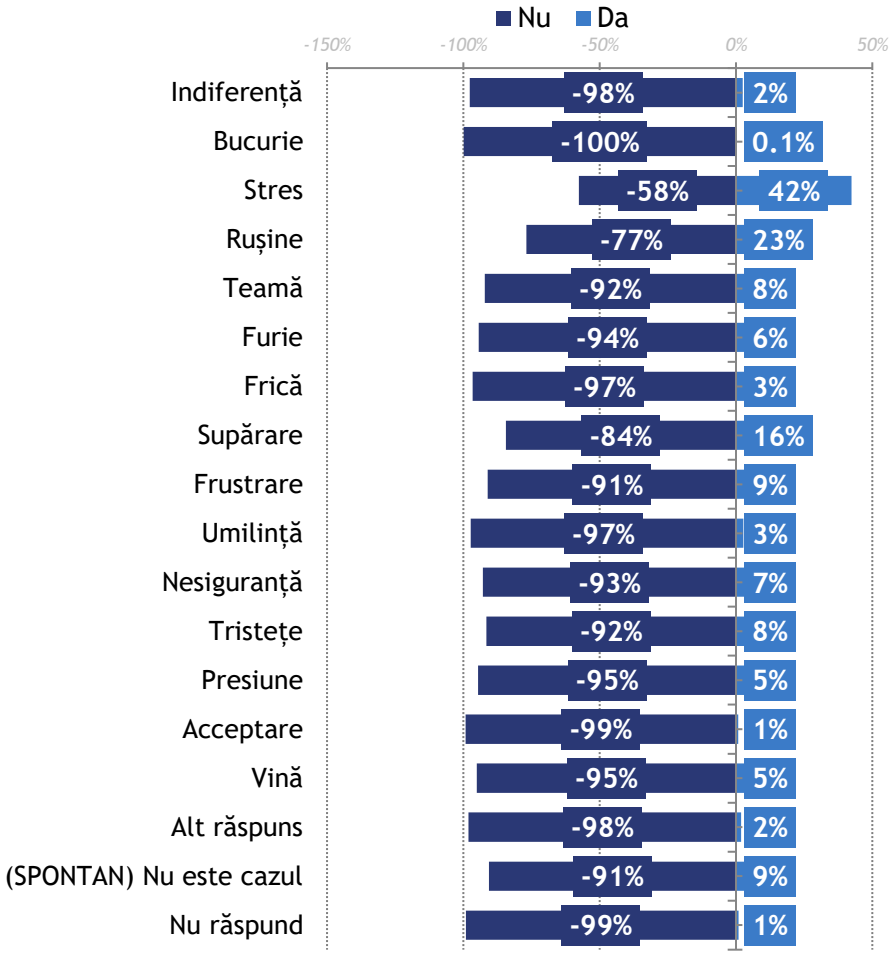

Ce tipuri de produse/servicii bancare utilizați?
Întrebare cu răspuns multiplu

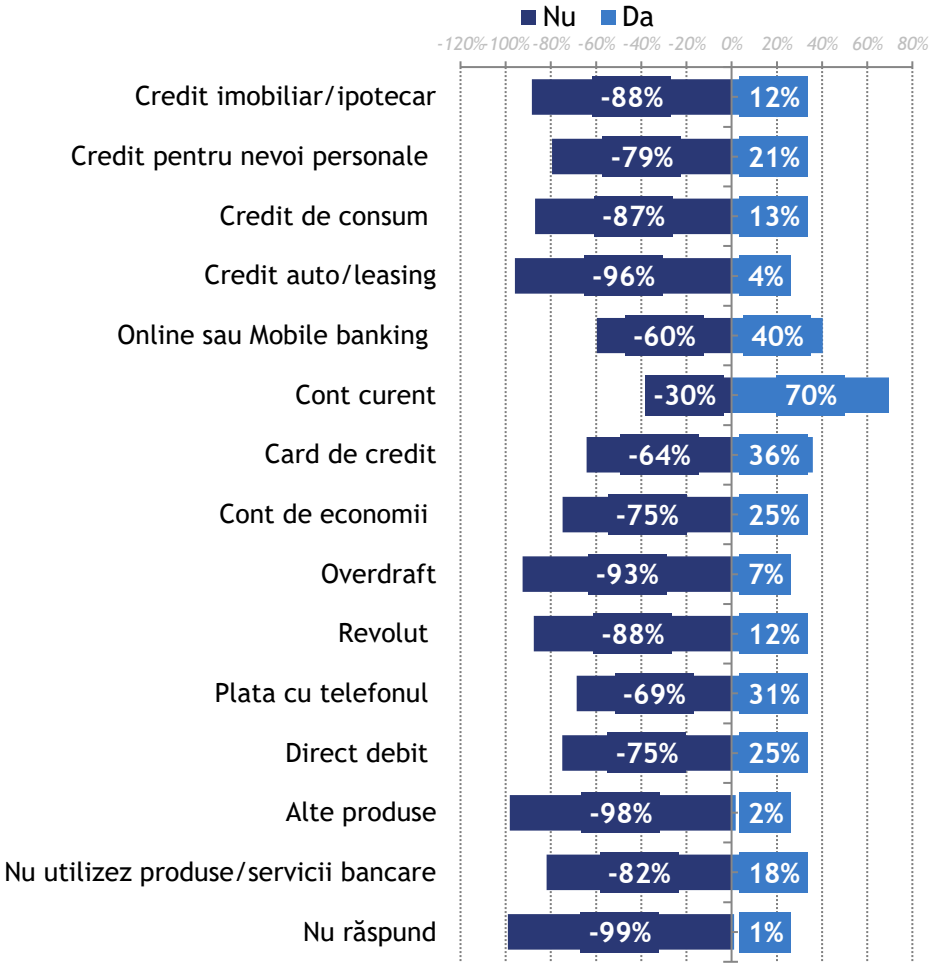

Vă rugăm să ne spuneți în ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:
Întrebare adresată doar utilizatorilor de servicii bancare - 81%

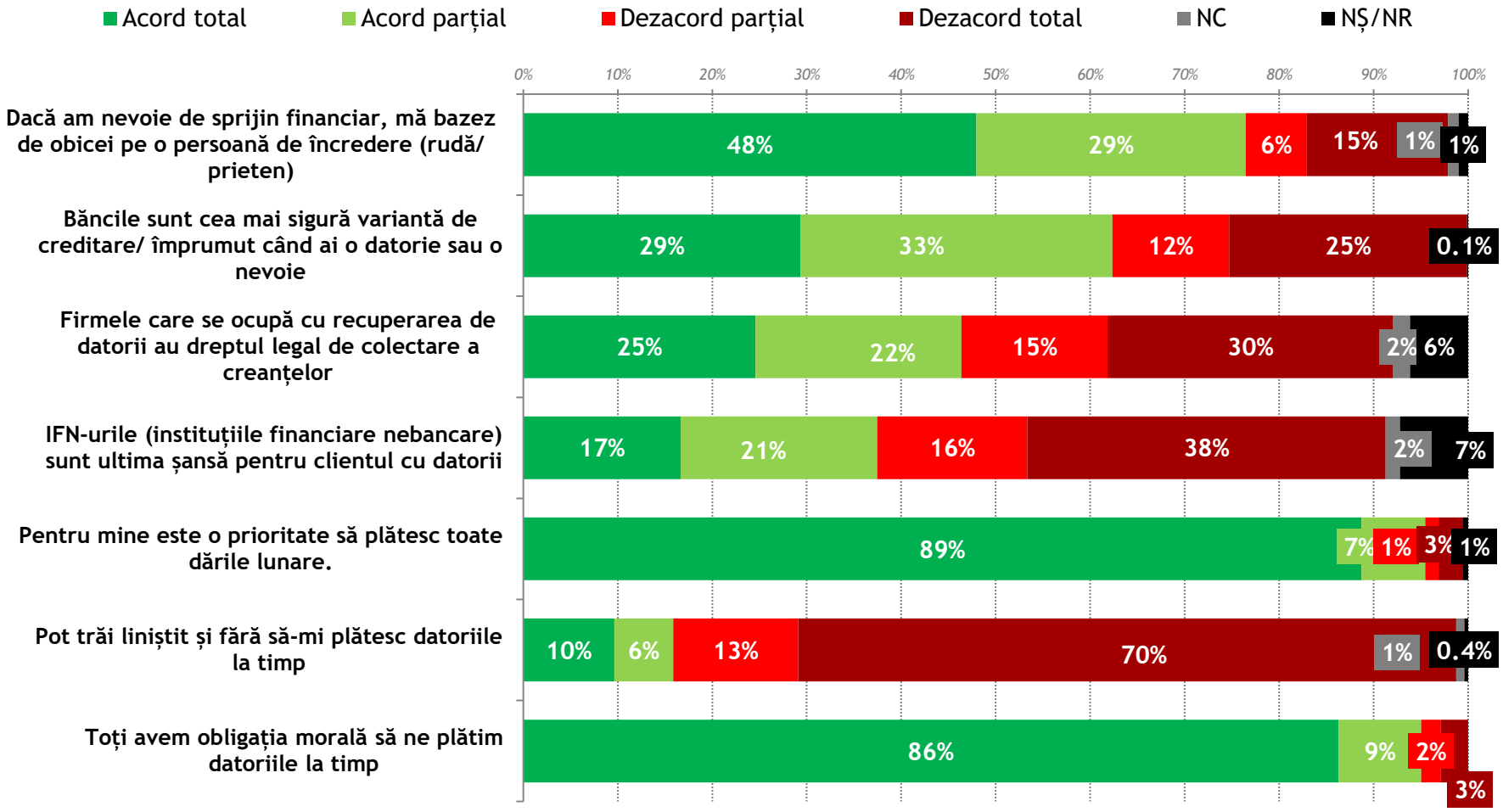

Dumneavoastra folosiți serviciul de plata recurentă, adică retragerea automată a unei sume din contul dumneavoastră, pentru plata abonamentelor la anumite servicii? (Ex. Utilități, servicii de streaming, storage etc.)

Întrebare adresată doar utilizatorilor de servicii bancare - 81%/ 80%

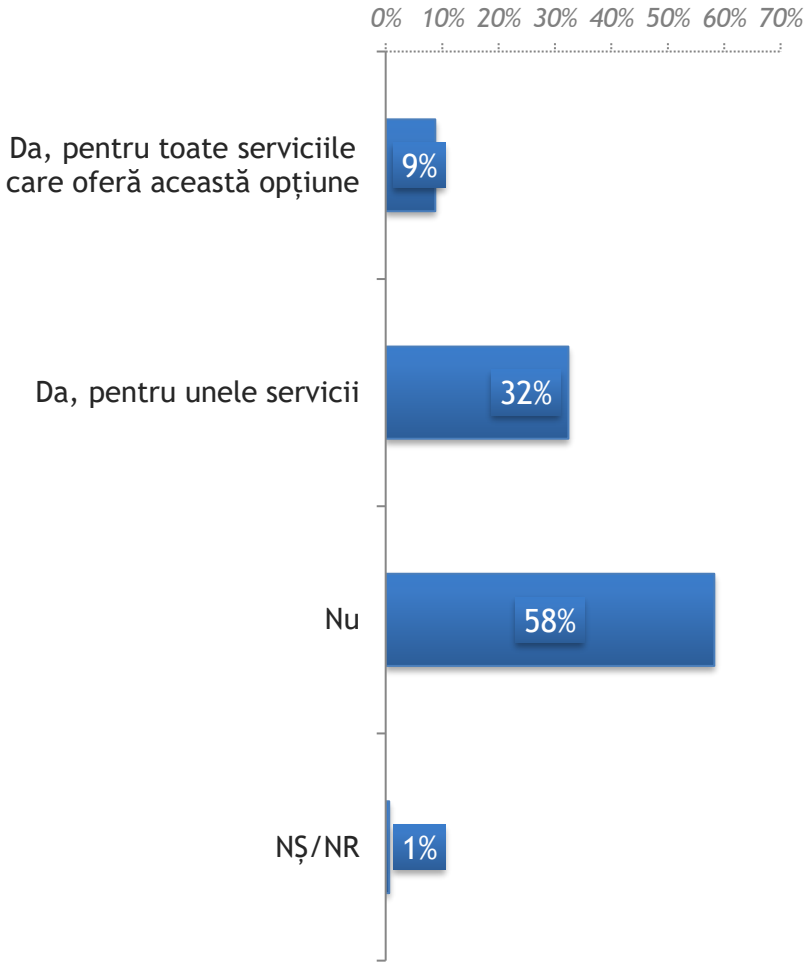

Dacă ați avea de făcut o investiție importantă pentru gospodăria dumneavoastră, ce variantă ați prefera?

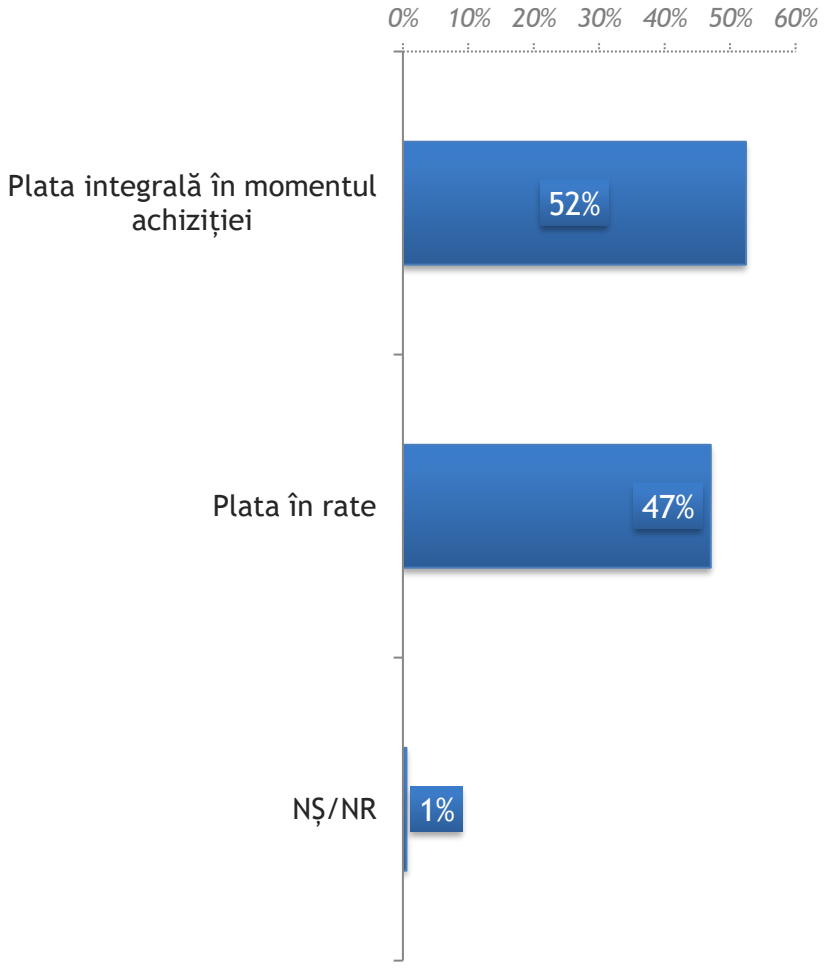

PROIECȚIA DATORNICILOR

Cine poate ajunge cel mai des să aibă datorii, în opinia dumneavoastră?

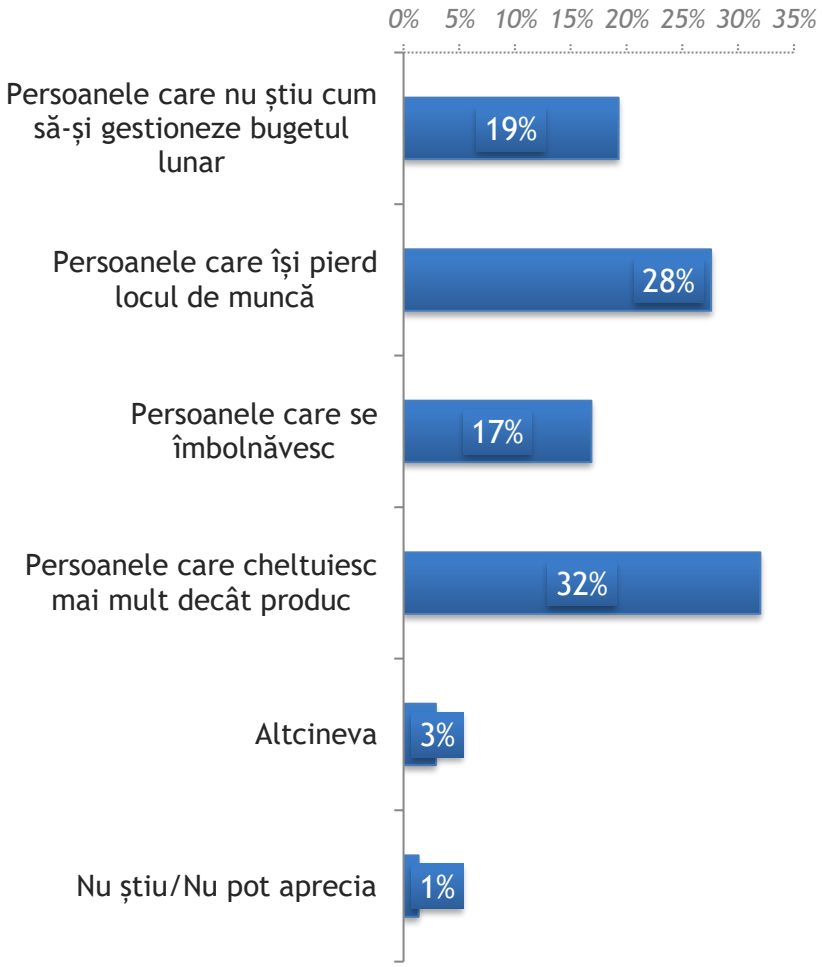

De ce credeți că oamenii ar trebui să-și plătească datoriile?
Întrebare cu răspuns multiplu

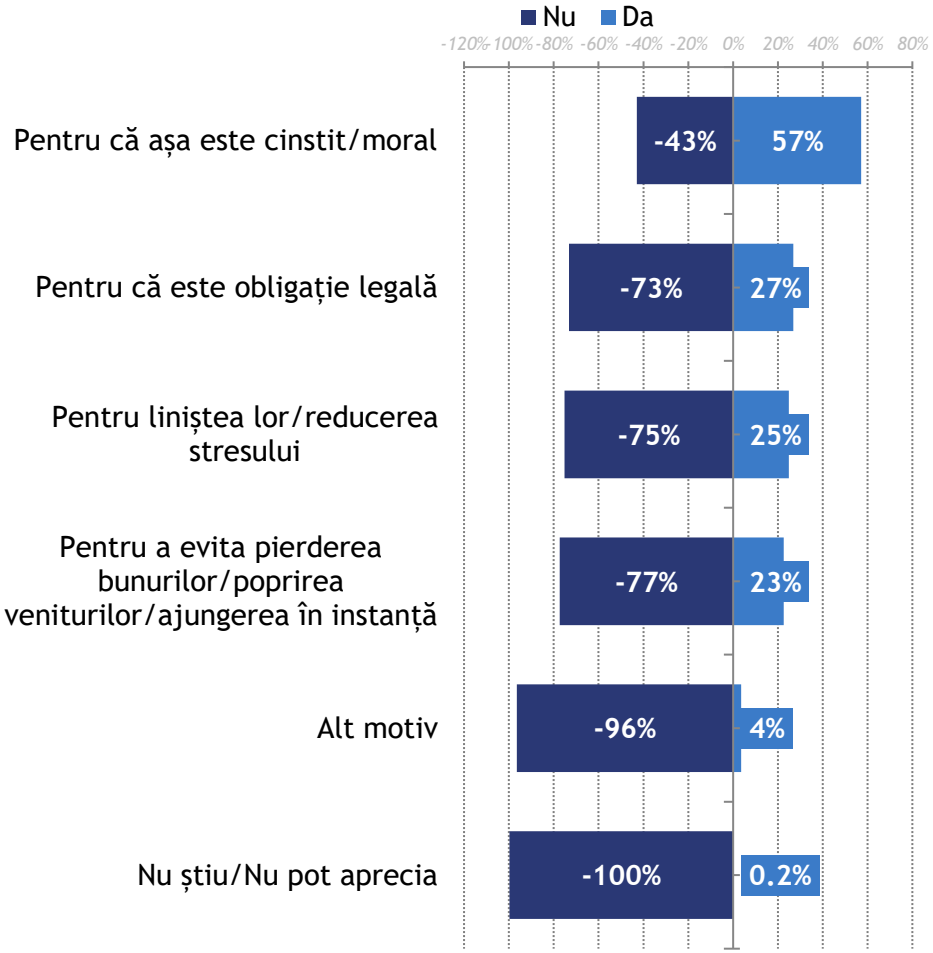

Vă rugăm să ne spuneți în ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

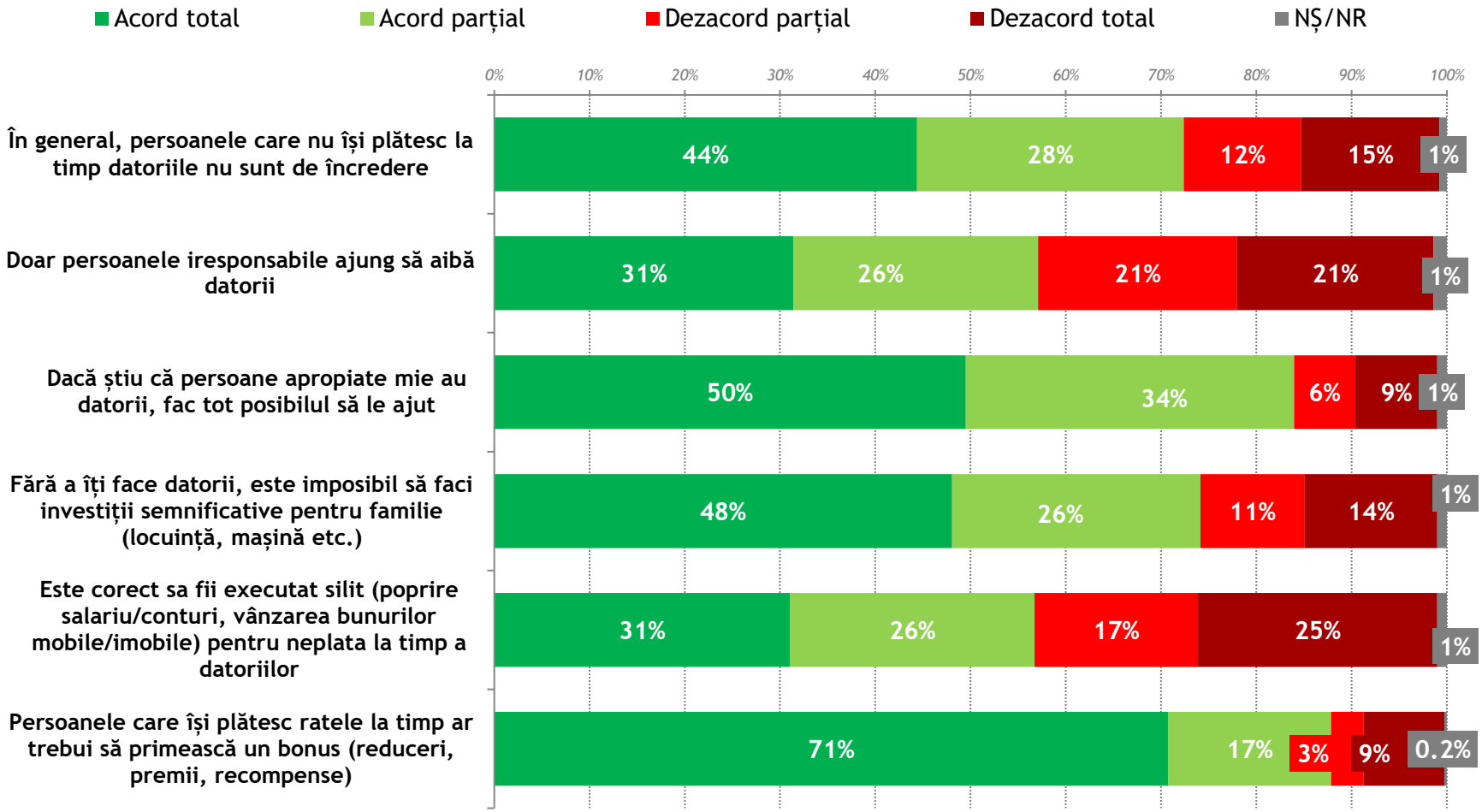

Cum ați reacționa dacă cineva nu v-ar plăti la timp datoria pe care o are față de dumneavoastră, dacă ar fi vorba de o sumă însemnată?

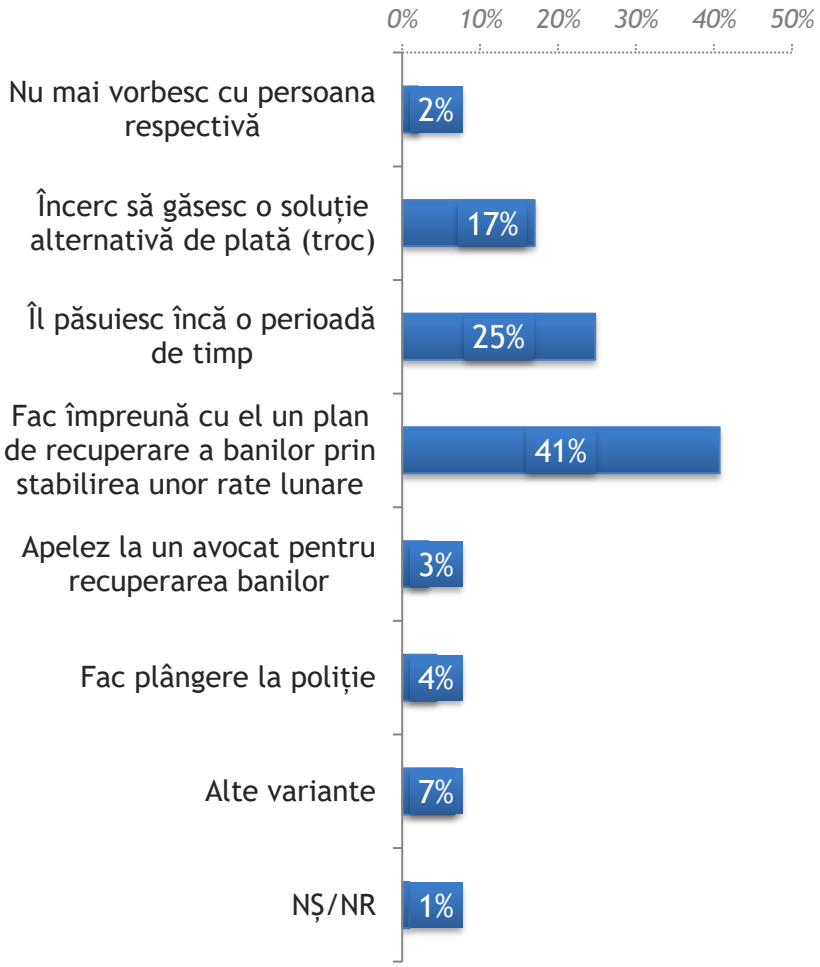

Ați avut vreodată un credit bancar / împrumut la un IFN (credit ipotecar, de mașină, de nevoi personale etc.)?

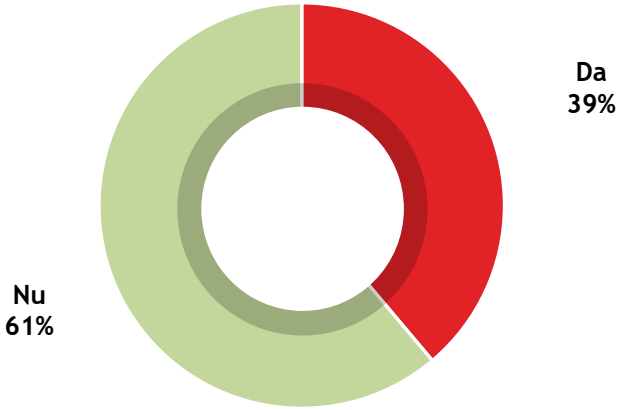

În următoarele 12 luni intenționați să vă luați un credit, un card cu descoperire, card de cumpărături sau alt tip de împrumut?

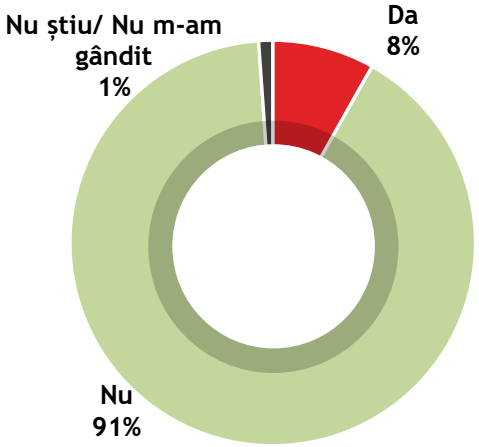

DATE CONTACT:

www.ires.ro
office@ires.ro
/ IRES